

Insolvensrätt, 29.5.2026

Maxpoäng i förhöret: 30 p.

Maxpoäng (uppgift 1, Moodle-frågor 1–10): 10 p.

Maxpoäng (uppgift 2, Moodle-frågor 11–20): 10 p.

Maxpoäng (uppgift 3, Moodle-frågor 21–30): 10 p.

Vid tentamen är det tillåtet att använda sanakirja.fi-tjänsten

Dessutom är det tillåtet att använda EUR-lex <https://eur-lex.europa.eu/> och Finlex Lagstiftning-sektion: <https://www.finlex.fi/sv/laki/> och <https://www.finlex.fi/fi/laki/> i tentamen.

Uppgift 1 (svarsutrymme 90 ord/fråga)

Venni Velkanen är kommanditbolaget Vennis Remppa Kb:s ansvariga bolagsman och enda arbetstagare. Kommanditbolaget är verksamt inom reparationsbyggnadssektorn. Venni Velkanen bor i en hyreslägenhet i Helsingfors och summan han lyfter som lön överstiger inte det skyddade beloppet vid utsökning. Som motvikt till det tunga arbetet kopplar Venni Velkanen gärna av med att åka båt i skärgården. För detta ändamål äger han en motorbåt värd cirka 30 000 euro och en liten stuga på en holme (fastighetens och byggnadens gängse värde är sammanlagt cirka 40 000 euro). Någon annan nämnbar förmögenhet har han inte.

Olyckligtvis har Vennis Remppa Kb skuldsatts med en betydande summa på grund av tvister i samband med genomförandet av en viss renovering. Helsingfors tingsrätt har den 1 augusti 2025 avgjort tvisten med en lagakraftvunna dom, enligt vilken Vennis Remppa Kb är skyldigt att betala 100 000 euro jämte ränta till Arius Ab. Arius Ab har den 2 april 2026 gjort en utsökningsansökan och på grund av den har utmätningsmannen den 15 maj 2026 utmätt en paketbil som ägs av Vennis Remppa Kb (gängse värde cirka 40 000 euro).

Även Castor GmbH, ett företag som tillverkar renoveringsmaterial i Tyskland, anlitar Utsökningsverket för att driva in sin fordran. På grund av betalningsförsummelserna dömdes Venni Velkanen och Vennis Remppa Kb genom en lagakraftvunnen dom given av en tysk domstol den 14 oktober 2025 att betala 50 000 euro jämte ränta till Castor GmbH. Castor GmbH har för en vecka sedan lämnat in en behövlig utsökningsansökan med samtliga nödvändiga bilagor till Utsökningsverket.

Även Bankki Ab kräver betalning för sin fordran från Vennis Remppa Kb. Bankki Ab har beviljat bolaget ett lån på 80 000 euro. Enligt låneavtalet har den stugfastigheten som ägs av Venni Velkanen ställts som säkerhet för Bankki Ab:s fordran. Lånet har förfallit till betalning och Bankki Ab har inte fått några betalningar alls från gäldenären.

Svara på följande frågor i ljuset av informationen som delgetts i uppgiften. Kom ihåg att motivera ditt svar!

- 1.** Får utmätningsmannen idag (29.5.2026) utmäta Venni Velkanens motorbåt för betalning av Arius Ab:s fordran?
- 2.** Får utmätningsmannen idag utmäta den nämnda paketbilen för betalning av Castor GmbH:s fordran?
- 3.** Får utmätningsmannen utmäta den nämnda stugfastigheten, som ställts som säkerhet för Bankki Ab:s fordran, för betalning av Castor GmbH:s fordran?
- 4.** Får Vennis Remppa Kb idag ställa den nämnda paketbilen som säkerhet för en ny skuld?
- 5.** Kan Bankki Ab få betalning med de medel som inflyter av Venni Velkanens egendom vid utsökningen, trots att det inte har fastställts i utsökningsgrunden att Bankki Ab:s nämnda fordran skall betalas?
- 6.** Uppfyller Castor GmbH:s fordran idag förutsättningar för sökandes fordran vid konkurs?
- 7.** Har värdet på Venni Velkanens stugfastighet på något sätt en inverkan på Bankki Ab:s rätt att ansöka om att Vennis Remppa Kb försätts i konkurs?
- 8.** Har Arius Ab rätt att ansöka om att Vennis Remppa Kb försätts i konkurs om bolaget först inte ger kommanditbolaget en betalningsuppsmaning med hot om konkurs som uppfyller de lagstadgade förutsättningarna?
- 9.** Om Arius Ab får betalning för sin fordran med de medel som inflyter av Vennis Remppa Kb:s egendom vid utsökningen i juni 2026, kan då Arius Ab tvingas återbetala de medel bolaget fått om Vennis Remppa Kb försätts i konkurs i juli 2026 på ansökan av en annan borgenär?
- 10.** Om Vennis Remppa Kb försätts i konkurs i juli 2026, kan då konkursboets skulder som uppkommer senare drivas in via utsökning?

Uppgift 2

11. Kuka seuraavista saa selvittäjän lisäksi laatia maksuohjelmaehdotuksen yksityishenkilön velkajärjestelyasiassa? / 2.1. Vem av följande, utöver utredaren, får göra ett förslag till betalningsprogram vid skuldsaneringsförfarande för privatpersoner?

Välj ett av alternativen:

a. Kyseisen velkajärjestelyasian kärjätuomari. / Tingsdomaren i det ifrågavarande skuldsaneringsärendet.

b. Kyseisen velkajärjestelyasian velallinen. / Gäldenären i det ifrågavarande skuldsaneringsärendet.

c. Kyseisen velkajärjestelyasian velkojakollektiivi eli kaikki velkojat yhdessä. / Borgenärernas kollektiv i det ifrågavarande skuldsaneringsärendet dvs. samtliga borgenärer tillsammans.

12. Velallinen on kärjäoikeuden lainvoimaisella tuomiolla tuomittu törkeästi rattijuopumuksesta rangaistukseen. Velalliselle ei tullut sakkoja eikä muuta maksettavaa, mutta hänet määrättiin kolmen kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja seitsemän kuukauden ajokieltoon. Hän hakee tämän jälkeen yksityishenkilön velkajärjestelyä. Onko velkajärjestelyn myöntämiselle tämän vuoksi este? / 2.2. Gäldenären har genom en lagakraftvunnen tingsrättsdom dömts till straff för grovt rattfylleri. Gäldenären fick inga böter eller annat att betala, men dömdes till ett villkorligt fängelsestraff på tre månader och meddelades ett körförbud om sju månader. Hen ansöker efter detta om skuldsanering för privatpersoner. Finns det med anledning av detta ett hinder för att bevilja skuldsaneringen?

Välj ett av alternativen:

a. Velkajärjestelylle on este, koska velallinen on tuomittu rikoksesta rangaistukseen ja tuomio on lainvoimainen. / Det finns hinder för skuldsaneringen, eftersom gäldenären har dömts till straff för ett brott och domen har vunnit laga kraft.

b. Velkajärjestelylle ei ole estettä, koska tuomiossa ei ole määrätty maksuvelvollisuutta. / Det finns inget hinder för skuldsaneringen, eftersom det i domen inte har fastställts en betalningsskyldighet.

c. Velkajärjestelylle ei ole estettä sen takia, että tuomio ei koske talousrikosta ja tuomittu vankeusrangaistus on ehdollinen. / Det finns inget hinder för skuldsaneringen, därför att domen inte gäller ett ekonomiskt brott och det tilldömda fängelsestraffet är villkorligt.

13. Voiko velkojen maksaminen ulosoton kautta olla painava vastasyys yksityishenkilön velkajärjestelyn myöntämiselle esteestä huolimatta? / 2.3. Kan betalning av skulder via utsökning vara ett tungt vägande motskäl till att bevilja skuldsanering för privatpersoner, trots hinder?

Välj ett av alternativen:

a. Voi olla. / Ja, det kan det vara.

b. Ei voi olla, koska vain ilman ulosottoperintää tehdyt suoritukset huomioidaan, kun arvioidaan velallisen pyrkimystä maksaa velkojaan. / Nej, det kan det inte vara, eftersom endast betalningar gjorda utan utsökningsindrivning beaktas då gäldenärens strävan till att betala sina skulder bedöms.

c. Ei voi olla, koska ulosotossa perittävinä olleet velat jäävät velkajärjestelyn ulkopuolelle. Niitä ei koske perintäkielto. / Nej, det kan det inte vara, eftersom de skulder som drivits in vid utsökningen förblir utanför skuldsaneringen. Indrivningsförbud gäller inte dem.

14. Mikä seuraavista EI sisälly ns. rauhoitusaikaan velkajärjestelymenettelyssä? / 2.4. Vilket av följande ingår INTE i skuldsaneringsförfarandets s.k. fredningstid?

Välj ett av alternativen:

a. Viivästyskoron kertyminen velkajärjestelyn piiriin kuuluville veloille lakkaa. / Dröjsmålsrättan upphör att växa på skulder som omfattas av skuldsaneringen.

b. Velkojan on keskeytettävä velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan perintätoimet. / Borgenären ska avbryta indrivningsåtgärderna av en skuld som omfattas av skuldsaneringen.

c. Velallisen myötävaikutusvelvollisuus päättyy. / Gäldenärens skyldighet att medverka upphör.

15. Missä velkajärjestelyn vaiheessa voidaan hakea maksuohjelman muuttamista? / 2.5. I vilket skede av skuldsaneringen kan man ansöka om ändring av betalningsprogrammet?

Välj ett av alternativen:

a. Maksuohjelman vahvistamisen jälkeen. / Efter fastställandet av betalningsprogrammet.

b. Maksuohjelman päättymisen jälkeen. / Efter upphörandet av betalningsprogrammet.

c. Maksuohjelmaa ei saa muuttaa. / Betalningsprogrammet får inte ändras.

16. Mikä merkitys presumptioilla on ulosotossa? / 2.6. Vilken betydelse har presumption i utsökning?

Välj ett av alternativen:

a. Velallisen oletetaan hyväksyneen ulosottomiehen tilitystä koskevan itseoikaisupäätöksen, jos velallinen ei ole ulosottoimituksessa läsnä itse tai asiamiehen edustamana. / a) Gäldenären anses ha godkänt utmättningsmannens självrättelsebeslut för redovisningen om gäldenären inte är närvarande vid utsökningsförrättningen, antingen personligen eller genom att låta sig företrädas av ombud.

b. Ulosottomies saa päätellä ulosmitattavan omaisuuden omistusoikeuden ulkoisesti havaittavien seikkojen perusteella. / Utmätningsmannen får dra slutsatser om äganderätten till den egendom som ska utmätas på grundval av yttre iakttagbara omständigheter.

c. Presumptio tarkoittaa passiivirekisteriin merkityn saatavan perintää. / Med presumption avses indrivning av en fordran som registrerats i passivregistret.

17. Kenelle annetaan palkan ulosmittauksessa maksukielto? / 2.7. Till vem meddelas vid utmätning av lönen ett betalningsförbud?

Välj ett av alternativen:

a. Ulosottomiehelle. / Till utmätningsmannen.

b. Työnantajalle. / Till arbetsgivaren.

c. Velkojalle. / Till borgenären.

18. Anneli on 22.5.2024 annetussa, lainvoimaiseksi tulleessa käräjäoikeuden tuomiossa velvoitettu maksamaan ystävälleen Elisalle 4.500 euroa. Kuinka kauan tämä ulosottooperuste on täytäntöönpanokelpoinen? / 2.8. Anneli har genom en lagakraftvunnen tingsrättsdom, given den 22 maj 2024, ålagts att betala sin vän Elisa 4 500 euro. Hur länge är denna utsökningsgrund verkställbar?

Välj ett av alternativen:

a. 10 vuotta tuomion antamisesta. / I 10 års tid från det att domen givits.

b. 15 vuotta tuomion antamisesta. / I 15 års tid från det att domen givits.

c. 20 vuotta tuomion antamisesta. / I 20 års tid från det att domen givits.

19. Missä seuraavista tilanteista ulosottomies EI voi keskeyttää täytäntöönpanoa? / 2.9 I vilken av följande situationer kan utmätningsmannen INTE avbryta verkställigheten?

Välj ett av alternativen:

a. Itseoikaisua koskevaa harkintaa varten. / För prövning gällande självrättelse.

b. Jos osoitus täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen on annettu. / Om en anvisning om väckande av talan i verkställighetstvist har givits.

c. Käsitelläkseen ja ratkaistakseen ulosottovalituksen. / För att behandla och avgöra utsökningsbesväret.

20. Mihin näistä ulosottotäytäntöönpanoon liittyvistä toimenpiteistä EI saa erikseen hakea muutosta? / 2.10. Vilken av dessa verkställighetsåtgärder vid utsökningen får INTE överklagas separat?

Välj ett av alternativen:

a. Ulosmittaus. / Utmätning.

b. Ulosmitatun omaisuuden myynti. / Försäljning av utmätt egendom.

c. Itseoikaisupyyntön hylkäävä ulosottomiehen päätös. / Utmätningsmannens beslut om att avslå en begäran om självrättelse.

Uppgift 3

Den ekonomiska situationen för Komponent Ab har redan en längre tid varit utmanande. Aktiebolaget är verksamt inom elektronikbranschen och har sin hemort i Helsingfors, där även bolagets ledning och administration verkar. Företagets huvudsakliga marknadsområde är Södra och Mellersta Finland. Företaget har dock en småskalig affärsverksamhet även i Sverige.

Komponent Ab:s största borgenär är Elektro Ab. Bolagets fordran, som ursprungligen hade ett skuldkapitel på 600 000 euro, grundar sig på ett leveransavtal som upprättades den 7 juni 2025. Elektro Ab har den 15 september 2025 fått en betalning på 50 000 euro från Komponent Ab. Den resterande delen av fordran som förfallit till betalning är ännu obetald. En betydande borgenär är även Norra Ab, vars fordran på 250 000 euro från Komponent Ab baseras på en skiljedom given i Sverige den 15 oktober 2025. Komponent Ab har dessutom flera mindre skulder, till exempel Fotone Ab:s fordran på 40 000 euro, som har förfallit till betalning den 14 januari 2026. Det totala skuldbeloppet för Komponent Ab är just nu nästan en miljon euro.

Elektro Ab har den 18 maj 2026 lämnat in en ansökan till Helsingfors tingsrätt. I ansökan kräver bolaget att Komponent Ab skall försättas i konkurs. Komponent Ab motsätter sig godkännandet av konkursansökan genom att åberopa de pågående förhandlingarna med Bankki Ab om att erhålla tilläggsfinansiering. Enligt Komponent Ab verkar det sannolikt att tilläggsfinansiering erhålls inom en månad och att Elektro Ab:s fordran då kan betalas. Komponent Ab har den 22 maj 2026 lämnat in en ansökan om normal företagssanering till tingsrätten. Enligt Elektro Ab är syftet med ansökan att endast fördröja indrivningsåtgärderna på ett klandervärt sätt. Komponent Ab bestrider kraftigt detta påstående och åberopar att tilläggsfinansieringen möjliggör en mer positiv framtid.

För närvarande (29.5.2026) håller även Norra Ab:s jurist på att utarbeta en ansökan om att Komponent Ab försätts i konkurs.

21. Norra Ab:s fordran uppfyller förutsättningar för sökandes fordran vid konkurs först i det fallet att den ifrågavarande skiljedomen fastställs som verkställbar i en domstol.

- **Fel**

22. Tingsrätten bör avgöra Komponent Ab:s nämnda ansökan före Elektro Ab:s ansökan.

- **Rätt**

23. Om Fotone Ab förordar Komponent Ab:s ansökan får tingsrätten besluta om att inleda ett saneringsförfarande utan att pröva om Komponent Ab är insolvent.

- **Fel**

24. Om tingsrätten fastställer att Komponent Ab hade för avsikt att med sin ansökan förhindra indrivningsåtgärderna för Elektro Ab:s fordran, är det trots detta möjligt att godkänna ansökan på grundval av vägande motskäl.

- **Fel**

25. Om tingsrätten i juni 2026 godkänner Komponent Ab:s ansökan får kapitalet av Bank Ab:s fordran utan säkerhet som grundar sig på ett låneavtal som ingås i juli 2026, inte minskas i förslaget till saneringsprogrammet som ska utarbetas.

- **Rätt**

26. Om tingsrätten i juni 2026 godkänner Komponent Ab:s ansökan förutsätter principen om borgenärernas likställdhet att Elektro Ab erhåller betalning av gäldenären för en lika stor del av sin fordran som Bankki Ab:s fordran, som grundar sig på ett låneavtal som ingås i juli 2026.

- **Fel**

27. Om tingsrätten i juni 2026 godkänner Komponent Ab:s ansökan förutsätter handläggningen av borgenärens konkursansökan därefter utredarens samtycke.

- **Fel**

28. Om tingsrätten försätter Komponent Ab i konkurs omfattar konkursens rättsverkningar endast Finland.

- **Fel**

29. Om tingsrätten försätter Komponent Ab i konkurs förlorar bolaget, genast då domstolen fattat sitt beslut, äganderätten till den egendom som ingår i konkursboet.

- **Fel**

30. Om tingsrätten försätter Komponent Ab i konkurs beräknas tiden för återvinning av rättshandlingar som bolaget utfört från fristdagen den 18 maj 2026.

- Rätt

Modellsvar:

Uppgift 1

1. Ulosottomies ei saa ulosmitata Venni Velkasen moottorivenettä Arius Oy:n saatavan maksamiseksi. Suoritusvelvoitteen asettava ulosottoperuste voidaan panna täytäntöön vain siinä nimettyä vastaajaa vastaan (UK 2:1). Vaikka Venni Velkanen on vastuunalaisena yhtiömiehenä aineellisoikeudellisesti vastuussa kommandiittiyhtiön veloista, ei pelkästään yhtiötä vastaan annettua maksutuomiota voida panna täytäntöön häntä vastaan.

2. Ulosmitattu omaisuus voidaan ulosmitata myös toisen velkojan saatavasta siihen asti, kunnes asianosaiskeskustelu on pidetty tai omaisuuden myynti on toimitettu (UK 4:42). Saksassa annettu tuomio on Suomessa suoraan täytäntöönpanokelpoinen ja pannaan täällä täytäntöön UK:n säännöksiä noudattaen (Bryssel Ia -asetuksen 39 ja 41 art.). Ulosottomies saa ulosmitata Vennin Remppa Ky:n pakettiauton Castor GmbH:n saatavan maksamiseksi tehtävässä mainittuna päivänä.

3. Velallisen omaisuuteen kohdistuva vakuusoikeus ei sinänsä estä kyseisen omaisuuden ulosmittaamista toisen velkojan saatavasta (UK 4:44). Vakuusoikeus otetaan huomioon omaisuuden myynnissä ja siitä kertyvien varojen jaossa. On kuitenkin otettava huomioon, että omaisuutta ei saa ulosmitata, jos hakijan saatavalle kertyisi enintään vähäinen summa sen jälkeen, kun vakuusvelkojan saatava on maksettu (UK 4:16). Tehtävässä mökkikiinteistön arvo on selvästi pienempi kuin Bankki Oy:n saatava, joten turhan ulosmittauksen kielto estää ulosmittauksen.

4. Velallinen ei saa antaa ulosmitattua omaisuuttaan uuden velan vakuudeksi, jos ulosottomies ei anna tähän lupaa. Omaisuuden ulosmittaus saa aikaan velallista koskevan määräämiskiellon (UK 4:37). Ulosottomies saisi antaa luvan, jos pakettiauton vakuudeksi antaminen olisi tarkoituksenmukaista eikä vaarantaisi velkojien maksunsaantia (UK 4:39). Luvan saamiselle ei ole tehtävän tietojen valossa edellytyksiä.

5. Bankki Oy:n vakuusoikeus mökkikiinteistöön otetaan huomioon, jos kiinteistö realisoidaan ulosotossa toisen velkojan hakemuksesta. Vakuusvelkoja saa suorituksen kauppahinnasta etusijajärjestyksen mukaisesti (UK 5:47, UK 5:76, MJL 1 §), vaikka vakuusvelkojan saatavaa ei olisi vahvistettu maksettavaksi ulosottoperusteessa. Tehtävässä turhan ulosmittauksen kielto (UK 4:16) tosin estää mökkikiinteistön ulosmittauksen Castor GmbH:n hakemuksesta, joten vireillä olevassa ulosottoasiassa ei kerry varoja jaettavaksi Bankki Oy:lle.

6. Castor GmbH:lla on konkurssin hakijasaatavaksi kelpaava selvä ja riidaton saatava Venni Velkaselta ja Vennin Remppa Ky:ltä, sillä saatava perustuu lainvoimaiseen tuomioon (KonkL 2:2.1:n 1 k), joka on täytäntöönpanokelpoinen Suomessa (Bryssel Ia -asetus 39 art.). Saatavaa ei myöskään voida pitää määrältään vähäisenä (KonkL 2:2.2).

7. Konkurssia hakevalla velkojalla tulee olla oikeussuojan tarve. Jos velkojalla on saatavalleen maksun turvaava vakuus, se estää velallisen asettamisen konkurssiin (KonkL 2:4). Tehtävässä mökin käypä arvo on vain puolet Bankki Oy:n saatavan pääoman määrästä, joten vakuus ei ole maksun turvaava eikä vakuuden arvon ylittävää saatavan määrää voida pitää vähäisenä. Lainasopimuksen perusteella Bankki Oy:llä on siten oikeus hakea Vennin Remppa Ky:tä konkurssiin (KonkL 2:2.1:n 2 k).

8. KonkL 2:3:ssä säädetyn konkurssiuhkaisen maksukehotuksen antaminen ei ole välttämätön edellytys velkojan oikeudelle hakea velallisen asettamista konkurssiin. Velkoja voi osoittaa velallisen maksukyvyttömyyden muullakin tavoin, esimerkiksi tuloksettoman ulosoton avulla. Velkoja voi hyödyntää antamansa konkurssiuhkaisen maksukehotuksen laiminlyöntiä indisiona velallisen maksukyvyttömyydestä hakiessaan velallisen asettamista konkurssiin. Arius Oy:llä on oikeus hakea Vennin Remppa Ky:tä konkurssiin, koska sillä on KonkL 2:2.1:n 1 kohdan mukainen selvä saatava velalliselta.

9. Velkojan ulosmittauksella saama maksu voidaan peräyttää TakSL 12.1 §:n mukaan takaisinsaannilla konkurssipesään, jos ulosmittaus on toimitettu myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen määräpäivää eli päivää, jona konkurssihakemus tehtiin tuomioistuimelle (TaksL 2 §). Tehtävän 15.5. toimitettu pakettiauton ulosmittaus olisi tapahtunut takaisinsaantiaikana, joten Arius Oy:llä olisi vaatimuksesta velvollisuus palauttaa saamansa varat.

10. Konkurssipesän velat ovat ns. massavelkoja (KonkL 16:2). KonkL 3:5:ssä säädetty ulosottotoimien kieltö koskee vain konkurssisaatavia eli velallisen velkoja, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen velallisen asettamista konkurssiin. Massavelkaa sen sijaan voidaan tarvittaessa periä ulosoton kautta, jos UK:ssa säädetyt edellytykset täyttyvät (velkojalla on esim. ulosotto-peruste saatavastaan).